

Guia didàctica

Cicle mitjà d'educació primària

www.cinemadretsinfants.cat

// Cicle de Cinema dels Drets dels Infants

BARCELONA DONA MOLT DE JOC

2022 - 2023

PINOTXO 3000

Daniel Robichaud

Ajuntament de
Barcelona

ÍNDEX

PÀG.

<u>3</u>	1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS
<u>3</u>	1.1. Propòsit i enfocament
<u>4</u>	1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars
<u>6</u>	1.3. Drets a treballar
<u>6</u>	1.4. Marc legal relacionat
<u>9</u>	2. LA PEL·LÍCULA
<u>9</u>	2.1. Fitxa tècnica breu
<u>9</u>	2.2. Sinopsi de l'argument
<u>10</u>	2.3. Relacions entre la pel·lícula i els drets a treballar
<u>10</u>	2.3.1. Dret al ple desenvolupament dels infants
<u>11</u>	2.3.2. Dret a la participació
<u>11</u>	2.3.3. Dret a un medi ambient saludable
<u>12</u>	2.3.4. Dret a un transport sostenible
<u>14</u>	3. PROPOSTA PEDAGÒGICA
<u>14</u>	3.1. Plantejament general
<u>14</u>	3.2. Per anar al cinema
<u>16</u>	3.3. Del cinema a l'aula
<u>19</u>	3.4. De l'aula al món
<u>19</u>	3.5. Recull de creacions escolars
<u>19</u>	3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat
<u>20</u>	4. MATERIAL COMPLEMENTARI
<u>20</u>	4.1. Enllaços d'interès
<u>20</u>	4.2. Bibliografia i filmografia

1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS

1.1. Propòsit i enfocament

El Cicle de Cinema de Drets dels Infants 2022-23 proposa afavorir el coneixement i la posada en pràctica del **dret a la ciutat**, entre la població més jove. La idea és promoure la reflexió sobre quines necessitats té la infància i l'adolescència per gaudir dels espais públics de Barcelona, com ara entorns naturals, zones d'esbarjo i per jugar, aire net i sa, punts de trobada i relació, equipaments culturals i esportius, etc.

Fent servir el títol **Barcelona dona molt de joc**, l'Ajuntament de Barcelona pretén desvetllar la consciència que els nens i les nenes, els nois i les noies tenen dret a un entorn amable i amigable, que n'afavoreixi el benestar i la qualitat de vida. Per viure dignament, és imprescindible que els habitants més menuts puguin fruit d'una ciutat i d'un barri on es treballi per a la millora de les condicions socials i ambientals.

L'edició 2022-23 del CCDI ofereix recursos per treballar a l'aula els **drets dels infants** vinculats a **viure en un entorn urbà** que resulti **agradable** i s'adapti plenament a les **seves necessitats**. La font d'inspiració rau a: la Declaració Universal dels Drets Humans, la Convenció sobre els Drets de l'Infant, la Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, i la Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona. L'any 1998 l'Ajuntament de Barcelona va impulsar i després va signar la [Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat](#). Basat en el principi de l'equitat, aquest document se sosté en la voluntat d'integrar el lligam social dins l'espai públic, de forma durable.

La programació adreçada a cicle mitjà gira al voltant de la pel·lícula **Pinotxo 3000**. L'any 3000, a la ciutat ultramoderna de Scamboville, l'inventor Gepetto crea un robot que sembla un nen de carn i ossos. En Pinotxo haurà d'aprendre què està bé i què està malament, per convertir-se en un infant de debò. L'ajudarà tant el pingüí Spencer com la fada Cyberina. A l'alcalde de la ciutat no li agrada la mainada i se les enginya per utilitzar en Pinotxo. El pren com a esquer per atraure els infants cap a un parc d'atraccions mecanitzat i convertir-los en robots.

El recorregut pedagògic va de l'aula al cinema, del cinema a l'aula i de l'aula a la vida quotidiana i a l'entorn dels nens i les nenes. Per facilitar-ho, el [web](#) disposa dels materials didàctics, les creacions de l'alumnat, i la informació sobre les projeccions familiars, una sessió adreçada a adolescents, i una altra per a lleure educatiu.

El **Cicle de Cinema dels Drets dels Infants (CCDI)** és un programa educatiu promogut pel Departament de Promoció de la Infància de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona, engegat l'any 2000 en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona.

L'edició **2022-23** del CCDI ofereix recursos per treballar a l'aula aquells **drets dels infants** que fan possible un **entorn urbà amable i amigable**.

1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars

1. Competència social i ciutadana

- Valoració del joc com a mitjà de relació, de divertiment i d'ús del temps de lleure, i com a element de la realitat social i cultural.
- Valoració i acceptació de la pròpia realitat corporal i la dels altres.
- Identificació de les manifestacions culturals com a eines de cohesió social, i reconeixement dels drets i deures de la ciutadania.
- Acceptació positiva de l'altre i de la diversitat lingüística, cultural i de gènere, respectant les diferències amb una actitud receptiva.
- Foment del pensament autònom, l'actuació de forma coherent, la convivència i la responsabilitat ciutadana en un món global.

2. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

- Consolidació de l'autoconeixement, l'autoestima i la capacitat d'autocrítica mitjançant el desplegament de diverses activitats.
- Expressió de sensacions i emocions personals, així com respecte davant de les dels altres. Manifestació d'empatia.
- Identificació i justificació d'hàbits d'higiene, de descans, d'exercici físic i d'alimentació variada i equilibrada per a una vida saludable.
- Reconeixement de situacions que poden comportar risc.

3. Competència d'aprendre a aprendre

- Foment del treball en grup mostrant una actitud de cooperació i participació responsable, acceptant les idees i aportacions dels i les altres amb respecte i tolerància.
- Promoció de la participació activa en els diàlegs o debats, aportant i defensant idees pròpies amb arguments raonats.
- Formulació de propostes d'activitats creatives en la gestió dels temps de lleure i implicació en la presa de decisions del grup.
- Identificació dels canvis en les persones al llarg del temps i de les diferents etapes personals. Ús de tècniques de registre i representació de la història pròpia i del passat familiar proper.
- Participació en la creació i interpretació de situacions que suposin comunicació corporal.

4. Competència digital

- Desplegament de cert domini dels dispositius digitals i les seves funcions bàsiques d'acord amb les tasques a realitzar.
- Utilització de diverses fonts i entorns digitals de forma individual o col·laborativa.

1. Competència social i ciutadana.
2. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria.
3. Competència d'aprendre a aprendre.
4. Competència digital.
5. Competència comunicativa lingüística i audiovisual.
6. Competència artística i cultural.

5. Competència comunicativa lingüística i audiovisual

- Lectura, anàlisi i reconeixement dels elements clau de la narració i de relats audiovisuals adequats a l'edat.
- Exploració i diàleg entorn al que les imatges, les produccions audiovisuals i els objectes poden explicar del món i de nosaltres mateixos.
- Capacitat d'expressió, interpretació i comunicació mitjançant processos creatius amb diferents suports i formats.
- Elaboració de missatges creatius i crítics mitjançant associacions d'imatges, i d'imatges i sons. Possibilitat d'associació amb textos escrits.
- Sentit crític davant tot tipus de produccions audiovisuals.

6. Competència artística i cultural

- Aproximació al paper social i cultural de les exposicions culturals i d'art, del cinema, del teatre i dels mitjans de comunicació (publicitat, premsa, Internet) i de les produccions audiovisuals.
- Elaboració de propostes artístiques a resultes de la percepció sensorial, la imaginació, les experiències, la realitat, les idees i les emocions, tot preveient els recursos necessaris i les possibilitats dels materials, i avançant amb confiança i amb satisfacció en el procés de producció.
- Curiositat i gaudi vers la caracterització de personatges, el disseny i la creació d'imatges i relats utilitzant recursos, materials, tècniques i procediments diversos.
- Consciència del propi aprenentatge en els processos de la producció, creació i interpretació artística.

1.3. Drets a treballar

1. Dret dels infants a trobar a la ciutat de Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.
2. Dret dels infants a una ciutat que tingui en compte les seves necessitats.
3. Dret dels infants a participar en l'elaboració del projecte de ciutat.

1.4. Marc legal relacionat

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Article 12.1. Els estats membres han d'assegurar a l'infant amb capacitat de formar un judici propi el dret a manifestar la seva opinió en tots els afers que l'afectin. Les opinions de l'infant han de ser tingudes en compte segons la seva edat i maduresa.

Article 31.1. Els estats membres reconeixen el dret de l'infant al descans i a l'esplai, a lliurar-se al joc i a les activitats d'esbarjo adequades a la seva edat, i a participar lliurement en la vida cultural i les arts.

Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat

Article I. Dret a la ciutat

1. La ciutat és espai col·lectiu que pertany a tots els seus habitants, que tenen dret a trobar-hi les condicions per a la seva realització política, social i ecològica, cosa que comporta assumir també deures de solidaritat.

Article X. Protecció de la vida privada i familiar

5. Les autoritats locals creen les condicions adients a fi que els infants puguin gaudir de la seva infantesa.

Article XVIII. Dret al medi ambient

1. Els ciutadans i ciutadanes tenen el dret a un medi ambient sa que cerqui la compatibilitat entre desenvolupament econòmic i equilibri ambiental.

Article XIX. Dret a un urbanisme harmoniós i sostenible

1. Els ciutadans i ciutadanes tenen dret a un desenvolupament urbanístic ordenat que garanteixi una relació harmoniosa entre l'hàbitat, els serveis públics, els equipaments, els espais verds i les estructures destinades als usos col·lectius.

1. Dret dels infants a trobar a la ciutat de Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.

2. Dret dels infants a una ciutat que tingui en compte les seves necessitats.

3. Dret dels infants a participar en l'elaboració del projecte de ciutat.

2. Les autoritats municipals duen a terme, amb la participació dels ciutadans i ciutadanes, una planificació i una gestió urbanes que assoleixin l'equilibri entre l'urbanisme i el medi ambient.

Article XX. Dret a la circulació i la tranquil·litat a la ciutat

1. Les autoritats locals reconeixen el dret dels ciutadans i ciutadanes a tenir mitjans de transport compatibles amb la tranquil·litat a la ciutat. A aquest efecte, afavoreixen transports públics accessibles a tothom segons un pla de desplaçaments urbans i interurbans. Controlen el tràfic automobilístic i garanteixen la seva fluïdesa tot respectant el medi ambient.

Article XXI. Dret al lleure

2. Les autoritats locals garanteixen l'existència d'espais lúdics de qualitat oberts a tots els infants sense discriminació.

Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona

Títol preliminar

Article 1. Objecte

1. Barcelona és una ciutat de convivència que es fonamenta en la responsabilitat, la pluralitat, la diversitat, la tolerància i el respecte dels drets humans, i la promoció de les condicions per a la realització lliure i plena de la persona.

Capítol 1. Drets i deures de ciutadania

Article 9. Participació en els afers municipals

1. Totes les persones tenen dret a participar en els afers municipals. L'Ajuntament ha de garantir l'existència de procediments i òrgans adients per a l'efectiva participació de

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Ajuntament de
Barcelona

totes les persones en l'àmbit del municipi en el seu conjunt i també als districtes i barris.

Capítol 3. Equitat i accions positives

Article 22. Infants i adolescents

Totes les persones menors d'edat tenen dret a tenir condicions d'existència que els permetin el seu desenvolupament integral.

En particular:

- b) Han de tenir garantits els recursos socials per al ple desenvolupament físic, mental, intel·lectual i ètic.
- c) Tenen dret a opinar i a expressar-se.
- e) Tenen el dret a participar en l'elaboració del projecte de ciutat.

Capítol 5. Drets i deures ambientals

Article 31. Medi ambient de qualitat i entorn urbà sostenible

1. Totes les persones tenen dret a un medi ambient que permeti una bona qualitat de vida a la ciutat i, en particular, que l'hàbitat sigui lliure de residus i de contaminació atmosfèrica, acústica i lumínica. L'Ajuntament controlarà tot tipus d'emissions perjudicials per al medi i per a la salut o el benestar de les persones.

3. L'Ajuntament de Barcelona té el deure de preservar i millorar el medi ambient i de potenciar la cultura mediambiental, incloent-hi els hàbits de reutilització i de reciclatge.

Article 32. Mobilitat accessible i de qualitat

1. Totes les persones tenen dret a un sistema de mobilitat, pública i privada, i a un transport públic de qualitat que permeti arribar a totes les zones residencials, comercials i industrials, així com als punts d'interès general del municipi. Aquest sistema ha d'afavorir el desplaçament en mitjans poc contaminants.

Legislació autonòmica i local que regula els drets dels infants:

1. Catalunya

[Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència \(íntegra\).](#)

2. Barcelona

[Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona \(íntegra\).](#)

2. LA PEL·LÍCULA

2.1. Fitxa tècnica breu

Títol original: *P3K: Pinocchio 3000*

Direcció: Daniel Robichaud

Guió: Claude Scasso i Peter Svatek. Basat en la història original de Carlo Collodi *Pinotxo*

Països de producció: Canadà, Espanya i França

Any d'estrena: 2004

Durada: 80 minuts

Llargmetratge d'animació 3D

Versió en català

2.2. Sinopsi de l'argument

L'any 3000, Scamboville és una metròpoli futurista farcida de gratacels altíssims i de vehicles voladors. Segons l'omnipotent alcalde Scamboli, la ciutat es troba al cim del progrés i de la tecnologia, a costa de la destrucció de tot rastre de vegetació i de vida natural. No té parcs ni tampoc arbres ni flors. Tan sols la caseta de l'inventor Gepetto trenca amb l'estil ultramodern i està rodejada d'un petit parterre de gespa. A l'interior, l'home aconsegueix crear un robot amb la personalitat d'un nen de carn i ossos, en Pinotxo. De seguida, la fada Ciberina li promet convertir-lo en un infant de debò, però abans ha de ser capaç de diferenciar entre el bé i el mal.

Amb aquesta il·lusió al cap, en Pinotxo s'acaba fent amic de la Marlène, la filla de l'alcalde i l'única menor de Scamboville que és tinguda en compte. En paral·lel, el batlle Scamboli està decidit a buidar la metròpoli d'infants, perquè els considera una molèstia per als seus plans de ciutat productiva. Fins i tot construeix un parc d'atraccions espectacular com a trampa per fer tornar autòmats a tota la quitxalla.

Quan és coneixedor de l'existència d'en Pinotxo, l'alcalde trama un pla per aprofitar-se de la seva innocència i la manca de principis morals que encara té. L'utilitza com a esquer per atraure els nens i les nenes de la ciutat fins al parc d'atraccions, i, un cop allà, fer-los pujar en un enginy que els acabarà transformant en màquines. Per reforçar l'estratègia, el batlle Scamboli fa raptar en Gepetto, a qui considera un perill pel seu talent, el seu caràcter humà i el seu esperit independent.

Amb tot, en Pinotxo es troba sol, però s'ha d'enfrontar amb l'alcalde per salvar als infants i al seu pare, també convertit en un robot.

2. LA PEL·LÍCULA

Després d'una relació d'amistat abrupta, en Pinotxo aconsegueix l'ajuda de la Marlène, que sempre havia estat crítica amb la política del seu pare. Així és com aconsegueixen salvar la situació. Havent discernit finalment entre allò que està bé i allò que no ho està, la fada Ciberina concedeix a en Pinotxo el do de fer-lo un nen de veritat, tal com li havia promès.

[Tràiler](#)

2.3. Relacions entre la pel·lícula i els drets a treballar

En l'anàlisi del film **Pinotxo 3000**, la personificació del petit robot com un nen de carn i ossos possibilita una reflexió sobre diferents aspectes del dret a la ciutat relacionats amb la infància. Al costat del protagonista, hi ha la presència de la filla del batlle Scamboli, la Marlène, una nena privilegiada però també inconformista i valenta. La resta de nens i nenes de la ciutat futurista apareixen com a personatges molt més secundaris, i acaben essent les primeres víctimes de les polítiques de l'alcalde.

2.3.1. Dret al ple desenvolupament dels infants

Scamboville ofereix una projecció de la clàssica idea de ciutat basada en el progrés i el desenvolupament econòmic i tecnològic desenfrenats, amb una llarga estela de tradició política, social i cultural. Està inspirada en fantasies cinematogràfiques futuristes com *Metròpoli* (Fritz Lang, 1924) o *Blade Runner* (Ridley Scott, 1982). L'imaginari de ciutats del futur repletes de gratacels i de vehicles voladors perviu encara en els nostres dies. Ara bé, la crítica al model capitalista (del qual la ciutat de gratacels n'és un dels màxims exponents) i l'increment de la consciència ecologista l'han anat modificant al llarg dels darrers quaranta anys.

L'alcalde Scamboli expressa clarament, al principi de la pel·lícula, per quin model de ciutat aposta, en definir-la com un "temple de la tecnologia" i la "cimera del progrés", feta d'acer i vidre, "en lloc d'arbres i de gespa". Ho diu amb tot l'orgull, fins que la seva filla Marlène no li fa veure que és una ciutat dissenyada "per al treball", on els infants no poden jugar ni divertir-se. "Necessitem el nostre espai", li diu ella.

Tal com és, Scamboville no ofereix les condicions per al ple desenvolupament dels infants: l'alcalde no els té en compte per a res, ni com a individus en procés de creixement, ni com

Scamboville no ofereix condicions per al ple desenvolupament dels infants: l'alcalde no els té en compte per a res, ni com a individus en procés de creixement, ni com a col·lectiu. En un moment diu ben clar que els infants li fan nosa, perquè els considera incontrolables. D'aquí ve l'estratègia de convertir-los en robots, perquè siguin obedients i productius.

a col·lectiu. En un moment diu ben clar que els infants li fan nosa, perquè els considera incontrolables. D'aquí ve l'estratègia de convertir-los en robots, per tal que siguin obedients i productius.

2.3.2. Dret a la participació

L'alcalde governa de manera despòtica i autoritària, com si la ciutat fos una propietat exclusiva d'ell (sembla que ho és). Això impedeix, òbviament, que ningú pugui dir res sobre el model de ciutat o ni tan sols sobre aspectes concrets del seu entorn que afectin la seva vida quotidiana. Aquest rebuig i menyspreu és especialment evident envers els infants, de qui tan sols escolta, amb desgana manifesta, les queixes de la seva filla. A tota la resta la vol ben callada.

Quan la ciutadania pot expressar la seva visió de la ciutat, fa que aquesta sigui més vivible, més humana, menys estressant per al dia a dia de les diferents comunitats que l'habiten. La participació en els afers de la comunitat és un valor cada cop més present en la gestió municipal actual. Té fins i tot efectes molt beneficiosos per a la salut física i emocional de les persones, que poden resoldre problemes propers, aturar projectes que perjudiquin la seva qualitat de vida, proposar-ne d'altres que satisfacin necessitats concretes, etc.

Aquest plantejament està completament absent a Scamboville. La proposta de crear un espai infantil que reclama la Marlène té una resposta *des de dalt*, en forma d'un parc d'atraccions plenament tecnològic, en la línia de la resta del model urbà. Segurament, si l'alcalde hagués consultat els infants, aquests haurien suggerit un parc que combinés atraccions amb llocs de joc i d'esbarjo, no tan mecanitzat, que tingués un mínim d'espai verd, i que afavorís la trobada, la interrelació lliure i la fantasia.

2.3.3. Dret a un medi ambient saludable

L'alcalde fa motiu d'orgull l'absència de natura a Scamboville, perquè la veu com un element tan incontrolable com els infants. A la primera escena, una màquina que folra de plaques de metall la façana d'un edifici està a punt de tancar una petita flor que ha sorgit entre els totxos del mur. És una referència directa a la pel·lícula *Wall-e* (Andrew Stanton, 2008), on una única planta representa la possibilitat que la humanitat torni a la Terra, segles després d'haver-la hagut d'abandonar per haver destruït l'entorn natural del planeta.

La proposta de crear un espai infantil que reclama la Marlène té una resposta des de dalt, en forma d'un parc d'atraccions plenament tecnològic, en la línia de la resta del model urbà. Segurament, si l'alcalde hagués consultat els infants, aquests haurien suggerit un parc que combinés atraccions amb llocs de joc i d'esbarjo, no tan mecanitzat, que tingués un mínim d'espai verd, i que afavorís la trobada, la interrelació lliure i la fantasia.

2. LA PEL·LÍCULA

Les dues grans dèries de l'alcalde Scamboli s'evidencien en una altra escena on infants, que ja han estat convertits en robots, niquelen el jardí de la Marlène, l'únic espai natural que es preserva en tota la ciutat. Aquí hi ha també subjacent una idea de privatització de l'espai públic de qualitat mediambiental, que no acaba estant a l'abast de tothom.

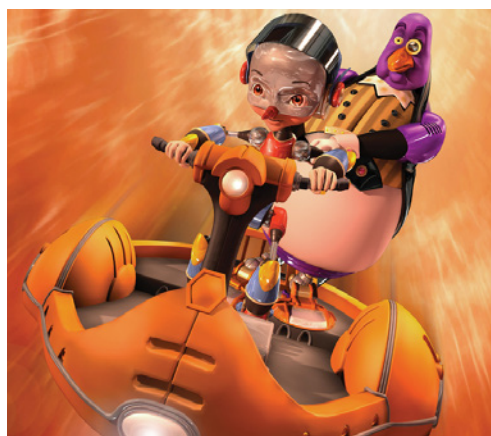
Avui dia els models de ciutat basats en la construcció desaforada i el descuit dels espais verds ja no se sosté gairebé enlloc, ni com a marca de progrés. Els inconvenients acaben essent molts més que els avantatges. Es busca compensar l'urbanisme del ciment amb un que sigui ecològic i sostenible, per descongestionar la densitat urbana, oferir espais d'habitabilitat naturals a les persones, i facilitar les relacions humanes, la comunicació, el lleure i el joc a petits i grans. Cada cop més, les ciutats despleguen models urbanístics que harmonitzin progrés econòmic i social generalitzat amb millores en la dignitat i la qualitat de vida de tota la població, en especial de la infància.

2.3.4. Dret a un transport sostenible

Un darrer aspecte de la pel·lícula **Pinotxo 3000** en relació al dret a la ciutat és el que fa referència al transport. Tot i que es presenta sota la imatge utòpica de vehicles voladors, silenciosos i no contaminants, la circulació domina la visió de totes les panoràmiques de Scamboville. Aquestes imatges permeten establir paral·lelismes amb els carrers de la majoria d'aglomeracions urbanes actuals, encara dominats per la circulació rodada.

En la concepció de ciutats més habitables a escala humana, la mobilitat i l'ocupació de l'espai públic per part de tot tipus de vehicles són grans condicionants. La conseqüència bàsica és l'expulsió del desplaçament a peu, del passeig i també del joc al carrer. En els darrers anys, però, es produeix una recuperació progressiva de l'espai públic urbà per a la infància, les famílies, la gent gran, el jovent, etc.

La saturació circulatòria és font de considerables perjudicis personals i socials, amb afectacions en el benestar, la salut i la tranquil·litat dels i les habitants, en especial dels infants. Esdevé un dels factors bàsics en propiciar dinàmiques d'estrès i fer emergir múltiples perills, sobretot aquells que coarten i condicionen que els nens i les nenes puguin desplaçar-se, moure's i jugar amb autonomia per carrers i places.

La tendència és convertir carrers monopolitzats pel tràfic rodat en àrees de pas restringit de vehicles o fins i tot en zones de vianants, també amb més vegetació. Aquest model urbanístic beneficia a la ciutadania en termes de: salut, esbarjo, comunicació interpersonal i qualitat de vida. Molt especialment, afavoreix de ple a la infància, en permetre-li recuperar presència a l'espai públic, que ressorgeix com a lloc de trobada, d'interacció i de joc. És una fórmula de planificació urbanística que prové de la pedagogia de La ciutat dels infants de Francesco Tonucci.

Com a conclusió, l'anàlisi del film **Pinotxo 3000**, des del punt de vista del dret a la ciutat, planteja tota una sèrie de qüestions a tenir en compte envers la infància:

- La planificació urbanística és important que contempli i fins i tot s'inspiri en les necessitats i les preferències dels infants.
- Les opinions dels nens i les nenes de diferents edats ha de ser escoltada, sobretot a l'hora de preveure espais adequats on puguin fruit del joc i de l'esbarjo.
- El disseny, el manteniment i la cura d'espais amb vegetació, de parcs replets de natura i de zones verdes són aspectes clau per afavorir el benestar, i la salut física i emocional dels infants.
- Els carrers i les places de qualsevol ciutat han de facilitar que els nens i les nenes puguin moure's amb autonomia, segons pertoquei per l'edat.
- És essencial que la infància gaudeixi de l'espai públic de la ciutat, per la qual cosa ha d'estar fet i funcionar també a la seva mida.

La tendència és convertir carrers monopolitzats pel tràfic rodat en àrees de pas restringit de vehicles o fins i tot en zones de vianants, també amb més vegetació. Aquest model urbanístic beneficia a la ciutadania en termes de: salut, esbarjo, comunicació interpersonal i qualitat de vida. Molt especialment, afavoreix de ple a la infància, en permetre-li recuperar presència a l'espai públic, que ressorgeix com a lloc de trobada, d'interacció i de joc.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.1. Plantejament general

La seqüència didàctica que proposem al voltant de la pel·lícula **Pinotxo 3000** es conforma de cinc moments educatius complementaris:

1. Activitat prèvia a l'aula (1 hora).
2. Anada al cinema per participar a la sessió de projecció.
3. Activitat de creació a l'aula (entre 1 hora i 6 hores, com a màxim).
4. Acció de compartir al [web](#) les creacions de cada grup classe.
5. Possibles interaccions de l'alumnat a casa, amb la comunitat educativa i l'entorn.

3.2. Per anar al cinema

Abans de la projecció amb el vostre grup classe, us suggerim portar a terme una activitat a l'aula d'una hora de durada. Us proposem dos enfocaments per triar el que més us convingui o bé idear-ne un altre:

1. Pluja d'idees i debat

L'activitat comença amb una pluja d'idees (20') sobre les qüestions clau a treballar amb **Pinotxo 3000**. En un primer moment, es recomana posar en comú els drets dels nens i les nenes que explora la pel·lícula. Tot seguit, pot iniciar-se una reflexió conjunta per abordar alguns d'aquests aspectes:

1. Què ens agrada i què no ens agrada de viure a Barcelona?
2. Què necessitem que hi hagi en una ciutat els infants de la nostra edat?
3. Quines propostes fariem per millorar Barcelona? I el barri? Com podríem aconseguir que siguin tingudes en compte?
4. Quins llocs triem a l'hora de passar-nos-ho bé? Amb amics i amigues, amb la família, etc.
5. Què trobem a faltar en aquests espais? Què ens hi sobra? Quins altres llocs d'esbarjo voldríem tenir al barri?

Totes les aportacions anirà bé recollir-les a la pissarra, almenys una de cada alumne o alumna, i procurar organitzar-les temàticament. Com més ordenades estiguin les contribucions, molt millor. També és interessant adreçar l'alumnat a parlar-ne abans a casa i així venir a classe amb alguna idea sobre els temes plantejats.

1. Què ens agrada i què no ens agrada de viure a Barcelona?

2. Què necessitem que hi hagi en una ciutat els infants de la nostra edat?

3. Quines propostes fariem per millorar Barcelona? I el barri? Com podríem aconseguir que siguin tingudes en compte?

4. Quins llocs triem a l'hora de passar-nos-ho bé? Amb amics i amigues, amb la família, etc.

5. Què trobem a faltar en aquests espais? Què ens hi sobra? Quins altres llocs d'esbarjo voldríem tenir al barri?

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

En base a les idees recollides, es prepararà un debat amb el grup classe subdividit en dos equips prou equilibrats (nens/nenes, destresa en l'expressió, seguretat en un mateix o una mateixa, etc.). Abans d'encetar el debat, anirà bé decidir conjuntament i apuntar a la pissarra quin serà el primer tema a discutir de tot el que hagi sortit a la pluja d'idees (5').

Per començar, primer farà tres aportacions l'equip 1 i després l'equip 2. A partir d'aquí ja s'obrirà el torn de paraules indistintament i es coordinarà per part del professorat. Per tancar-lo, cada equip aportarà alguna cosa que ha après de l'altre equip (20').

En acabar l'activitat convé fer una reflexió de tancament que es troba explicada en el punt [3 d'aquest apartat](#).

2. Debat i creació d'un joc de rols

L'activitat s'inicia amb una pluja d'idees sobre les concepcions prèvies de l'alumnat al voltant d'alguns dels temes centrals de la pel·lícula **Pinotxo 3000**:

1. Què ens agrada de Barcelona? Què hi trobem a faltar?
2. Què necessitem que hi hagi en una ciutat els infants de la nostra edat?
3. Quines propostes fariem per millorar Barcelona? I el barri? Com podríem aconseguir que siguin tingudes en compte?
4. Com seria la nostra ciutat ideal?

S'aconsella anar recollint a la pissarra tot el que surti. Per exemple, va bé que ho faci un alumne o una alumna diferent cada cop que s'obri un tema. Cal apuntar almenys una aportació de cada alumne/a (10'). Entre tot el que s'hagi recollit i encara amb el gran grup, és convenient fer una pausa per reagrupar les aportacions per temes (5').

Tot seguit, arriba el moment d'organitzar el grup classe en cinc o sis equips el més equilibrats i adequats possible per al treball conjunt. Cada subgrup tria un dels temes que hagi sortit de la pluja d'idees i se centrarà a desenvolupar-lo (10').

Quan cada equip té acordada la temàtica a treballar, el professorat els proposa que ara s'inventin un personatge (un nen o una nena) que s'hi trobi immers. Han de fer-ho comptant amb idees de tots i totes. Per crear cada personatge del joc de rols, primer hauran de definir la seva situació i després establir a quin repte s'enfronta. Per exemple: "En Pol sol (...) i voldria (...), però al barri on viu (...)". D'aquesta manera cada subgrup definirà el cas d'algú i entre tots dissenyaran un joc de rols (20').

Després de fer l'activitat escollida convé fer una reflexió de tancament.

Aquesta pot servir per estructurar el contingut de l'aportació que farà cada grup classe a la sala de cinema.

*Al final de la sessió, el professorat pot presentar la sinopsi i el [tràiler](#) del film **Pinotxo 3000**.*

1. Què ens agrada de Barcelona?
Què hi trobem a faltar?

2. Què necessitem que hi hagi en una ciutat els infants de la nostra edat?

3. Quines propostes fariem per millorar Barcelona? I el barri? Com podríem aconseguir que siguin tingudes en compte?

4. Com seria la nostra ciutat ideal?

3. En acabar l'activitat

Després d'haver realitzat l'activitat escollida, convé fer una reflexió de tancament. Aquesta pot servir per estructurar el contingut de l'aportació que farà cada grup classe al cinema. Per tant, cal seleccionar dos portaveus, preferiblement un nen i una nena (10').

Al final de la sessió, el professorat pot presentar la sinopsi i el [tràiler](#) del film **Pinotxo 3000** (5').

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context de la pel·lícula i els drets a treballar, per preparar l'anada al cinema entre tots i totes. Així mateix, és una bona oportunitat per extreure els elements clau que, en veu de dos portaveus, cada grup classe aportarà a la posada en comú.

3.3. Del cinema a l'aula

Creem històries sobre la ciutat dels infants

Després d'anar a veure el film, proposem portar a terme una activitat de creació a l'aula que es basa a subdividir el grup classe en cinc equips de treball. Poden ser els mateixos de l'activitat prèvia si s'ha optat per la segona opció.

El punt de partida és que cada subgrup triï i tracti algun aspecte dels drets dels infants que han sortit reflectits a **Pinotxo 3000**:

1. Dret dels infants a trobar a la ciutat de Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.
2. Dret dels infants a una ciutat que tingui en compte les seves necessitats.
3. Dret dels infants a participar en l'elaboració del projecte de ciutat.

Cada equip pot expressar la defensa del tema escollit mitjançant una història inventada amb aportacions de tots i totes. En un primer moment, es tracta de redactar-la però després seria bo que la plasmin en un guió il·lustrat (*storyboard*) o un ràdio-conte. Els guions il·lustrats constarien d'entre 5 i 8 dibuixos o fotografies que fins i tot es podrien muntar en un sol document de presentació. Els ràdio-contes convindria interpretar-los a varies veus i lliurar-los en arxius d'àudio per separat. En el cas de l'opció gràfica, si s'opta per un format digital, resultarà més senzill compartir les creacions finals al [web](#), però sempre hi ha l'opció d'escanejar-les o fotografiar-les.

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context de la pel·lícula i els drets a treballar, per preparar l'anada al cinema entre tots i totes.

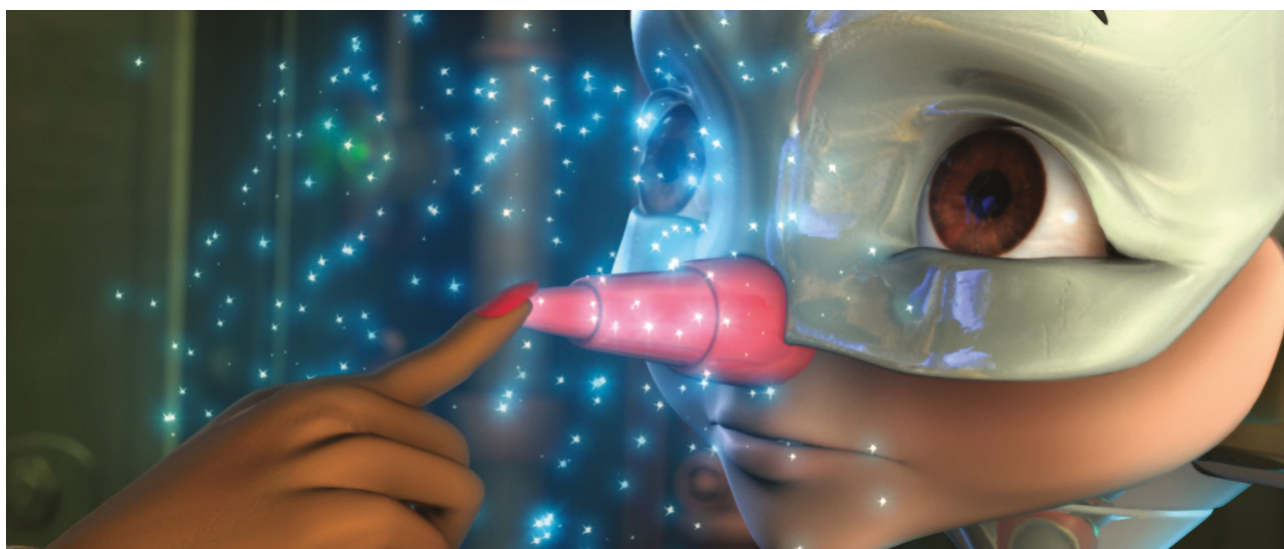
3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

Amb l'elaboració d'aquestes històries inventades en forma de guió il·lustrat o ràdio-conte, s'ofereix a l'alumnat la possibilitat de treballar de forma creativa els drets dels infants i el film, així com aprofundir en el debat generat a l'aula abans d'anar al cinema i també a la sala amb les aportacions de totes les escoles.

És possible desenvolupar aquesta activitat en una sola sessió d'una hora de classe si prèviament s'organitzen els equips, es tria quin aspecte dels drets proposats tracta cadascun i s'orienten els temes amb les qüestions sorgides en el visionat del film i les posades en comú prèvia i posterior. Aleshores es pot dedicar la meitat de la sessió a què els cinc subgrups, en paral·lel, creïn i redactin les històries inventades, i l'altra meitat a plasmar cada relat en un guió il·lustrat o un ràdio-conte.

Ara bé, si és possible, recomanem que l'activitat de creació a l'aula agafi un tractament més transversal al currículum i es pugui desplegar en diverses sessions. La durada ideal és entre un mínim de tres i un màxim de sis hores lectives. Així es dona pes als drets a treballar i l'anàlisi del film, la reflexió individual i col·lectiva, l'elaboració i la posada en comú de les creacions en grup, i la recollida de les idees que vagin sorgint al llarg del procés.

QUADRE RESUM: DEL CINEMA A L'AULA*

DURADA	PROCEDIMENTS	CONTINGUTS
1 hora	Creació dels subgrups i distribució de tasques. Proposta d'optar pel guió il·lustrat o el ràdio-conte.	Tria i immersió de cada equip en algun aspecte dels drets dels infants a treballar. Diferències entre un guió il·lustrat i un ràdio-conte.
1 hora	Treball per equips. Reflexió per crear un punt de vista comú sobre algun aspecte dels drets que surten reflectits al film.	Pluja d'idees i presa de decisions per trobar un consens i inventar una història conjunta. Redacció d'una sinopsi del relat per part de cada subgrup.
1 a 2 hores	Treball per equips per concebre i elaborar cada un dels guions il·lustrats o bé dels ràdio-contes.	Definició de tot l'argument (vinyetes o diàlegs) de cada història en funció del suport expressiu escollit. Creació dels esbossos de cada guió il·lustrat o primers assajos dels ràdio-contes.
1 a 2 hores	Es pot fer servir un programa informàtic per organitzar la seqüència del guió il·lustrat. Per gravar el ràdio-conte, es poden utilitzar diferents suports, convèncer un arxiu d'àudio per a cada peça.	En el cas del guió il·lustrat, realitzar de 5 a 8 dibuixos o fotografies que conformin la història. En el cas del ràdio-conte, darrers assajos d'interpretació dels guions i enregistrament d'un equip darrere l'altre.

*Aquesta activitat es pot fer en una sola sessió, però es proposa un desplegament més minuciós per aprofundir a l'aula en els drets a treballar.

3.4. De l'aula al món

Un cop enviats els resultats del vostre treball a l'aula (ja sigui el previ i/o el posterior a l'anada al cinema) per publicar-los al [web](#), us suggerim alguna petita acció per portar a terme en col·laboració amb les famílies del vostre alumnat. L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de com hauria de ser una ciutat amable, sana i harmoniosa de cara als infants.
2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa el respecte del dret a la ciutat per a nens i nenes de la vostra edat.
3. Compartir a l'aula contes de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica **Barcelona dona molt de joc**.

Si és possible, us aconsellem que visiteu amb l'alumnat l'apartat [Creacions escolars](#) del [web](#) i proposeu a les famílies entrar-hi.

3.5. Recull de creacions escolars

Un cop finalitzades les activitats prèvia i/o posterior a l'aula, cada grup classe ens farà arribar les reflexions i els aprenentatges de l'alumnat per email, Dropbox, WeTransfer o similar. Així anirem organitzant els resultats aportats per part de cada escola i els compartirem al [web](#).

Des de l'apartat [Creacions escolars](#), podreu accedir tant als vostres treballs de creació com als de la resta d'escoles participants, que estaran organitzats per nivells educatius.

Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat

Quan ja hàgiu portat a terme amb l'alumnat totes les passes de la seqüència didàctica plantejada, us enviarem per correu electrònic un qüestionari d'avaluació que podreu omplir directament en línia. Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

Us agraïm la vostra col·laboració en acompanyar el treball reflexiu i creatiu dels drets dels infants als centres escolars i esperem les vostres aportacions per anar millorant any rere any.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de com hauria de ser una ciutat amable, sana i harmoniosa de cara als infants.

2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa el respecte del dret a la ciutat per a nens i nenes de la vostra edat.

3. Compartir a l'aula contes de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica **Barcelona dona molt de joc**.

4. MATERIAL COMPLEMENTARI

4.1. Enllaços d'interès

Podeu trobar més informació a:

- [Web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants](#)
- [Web d'Infància de l'Ajuntament de Barcelona](#)

Textos legislatius al web de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona (lectura fàcil):

- [Declaració Universal dels Drets Humans](#)
- [Convenció sobre els Drets de l'Infant](#)
- [Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona](#)

Altres:

- [Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència](#)
- [Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència](#)
- [Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat](#)
- [Una ciutat més amable, més verda i menys dominada pel trànsit](#) a [elcritic.cat](#)
- [Barcelona, ciutat jugable](#)
- [Guia pedagògica Apropa't als parcs!](#)
- [El veïnat pel veïnat: el projecte que empodera i acompanya els veïns per millorar la seva qualitat de vida](#) a [Social.cat](#)

4.2. Bibliografia i filmografia

Bibliografia

- Cabeza, A. (2010). *Espais verds: Rutes per Barcelona*. Barcelona: La Galera
- Collodi, C. (2008). *Pinotxo*. Barcelona: La Galera
- Mañas, P. (2022). *Marcus Pocus 1. Magia a domicili*. Barcelona: Planeta
- Rassat, Th. (2020). *L'arquitecte i l'arbre*. Barcelona: Coco Books
- Sunkyoung, Ch. (2007). *El jardí subterrani*. Barcelona: Thule

Filmografia

- *El pequeño rey Macius*. Sandor Jesse i Lutz Stützner (dir.). Alemanya, 2007
- *Jacob, Mimi i els gossos del barri*. Edmunds Jansons (dir.). Letònia i Polònia, 2019

Cicle de Cinema dels Drets dels Infants:
www.cinemadretsinfants.cat